

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pensijų fondo pavadinimas, pilnas pensijų fondo taisyklių, pagal kurias jis veikia, pavadinimas, Vertybinių popierių komisijos pensijų fondo taisyklėms suteiktas numeris

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo Racionalios rizikos pensijų fondas, taisyklių Nr. PF-V04-K005-0014 (003).

2. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita

2008 m. sausio – birželio mėn.

3. Duomenys apie valdymo įmonę

3.1. pavadinimas ir įmonės kodas

UAB „Finasta investicijų valdymas“, toliau vadinama bendrove
Įmonės kodas 126263073

3.2. buveinė (adresas)

Konstitucijos pr. 23, LT-08150 Vilnius

3.3. telefono, fakso numeriai, el. pašto adresas, interneto svetainės adresas

Telefonas	(8~5) 205 95 44, 273 29 28
Faksas	(8~5) 273 48 98
Elektroninis paštas	pensija@finasta.lt
Interneto tinklapis	www.finasta.lt

3.4. veiklos licencijos numeris

VĮK-005

3.5. pensijų fondo valdytojo vardas, pavardė, pareigos (asmuo ar asmenys, priimančys investicinius sprendimus)

Sprendimus dėl Fondo investicijų portfelio sudėties priima bendrovės investicinis komitetas, kurį sudaro

- iki 2007-02-19 Andrius Barštys, Andrej Cyba
- nuo 2007-02-19 iki dabar Andrius Barštys, Andrej Cyba, Justas Vaičiulionis, Vytautas Plunksnis

4. Depozitoriumo pavadinimas, kodas, adresas, telefono ir fakso numeriai

AB SEB bankas, įmonės kodas 112021238, buveinės adresas Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius, tel. (8~5) 268 26 88, faks. (8~5) 268 26 86

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ

5. Nurodyti grynųjų aktyvų, apskaitos vienetų skaičių ir vertę

	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Prieš metus (2007-06-30)	Prieš dvejus metus (2006-06-30)
Grynųjų aktyvų vertė (GAV), Lt	30 221 866,7402	34 453 092,0591	24 131 874,2821	7 155 580,0376
Apskaitos vieneto vertė, Lt	2,8784	2,4215	3,1197	2,0708
Apskaitos vienetų skaičius	10 499 534,4230	14 228 190,3207	7 735 272,2299	3 455 625,8130

6. Nurodyti per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičių bei bendras konvertavimo sumas

	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė, Lt
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetus)	3 844 920,9619	9 776 710,6629
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant vienetus į pinigines lėšas)	116 265,0642	296 099,7600

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

7. Atskaitymai iš pensijų turto (pildoma fondo tipą atitinkanti lentelė)

Atskaitymai iš valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondo pensijų turto (jei per ataskaitinį laikotarpį keitėsi atskaitymų dydis, atskirai pateikti sumas pagal kiekvieną dydį); jei yra skaičiuojamas sąlyginis tikėtinas bendrasis išlaidų koeficientas, pateikti papildomą informaciją, nurodytą taisyklių 42.6 punkte

Atskaitymai	Taisyklėse numatyti maksimalūs dydžiai	Faktiškai taikomi atskaitymų dydžiai	Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuota atskaitymų suma, Lt	Per ataskaitinį laikotarpį sumokėtų atskaitymų suma, Lt
Nuo įmokų	1,49%	1,49%	119 214,1171	99 763,7800
Nuo turto vertės	0,99%	0,99%	146 455,9340	140 116,2600
Už keitimą:	0,00%	0,00%	-	-
fondo keitimas toje pačioje bendrovėje daugiau kaip kartą per metus	0,00%	0,00%	-	-
pensijų kaupimo bendrovės keitimas kartą per metus	0,00%	0,00%	-	-
pensijų kaupimo bendrovės keitimas daugiau kaip kartą per metus	0,00%	0,00%	-	-
Iš viso			265 670,0511	239 880,0400
BAR (bendras atskaitymų rodiklis) *				-
Sąlyginis BIK ir (arba) tikėtinas sąlyginis BIK *				-
PAR % (portfelio apyvartumo rodiklis) *				-

* Pateikti rodiklių paaiškinimus (rodiklius pateikti tik metų ataskaitoje).

8. Mokėjimai tarpininkams (nurodyti konkrečius tarpininkus ir jiems sumokėtas sumas, suteiktas paslaugas). Pažymėti, kurie tarpininkai susiję su fondo valdymo įmone

2008 m. sausio – birželio mėn. AB FMĮ „Finasta“ už tarpininkavimą sumokėta 39 298,68 Lt. UAB „Finasta investicijų valdymas“ ir AB FMĮ „Finasta“ kontroliuojantis asmuo yra AB „Invalida“.

9. Informacija apie visus egzistuojančius susitarimus dėl mokesčių pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius (jų teikėjas, vertė, suteiktų prekių ir (ar) paslaugų pobūdis ir kt.)

Bendrovė nėra sudariusi jokių susitarimų dėl mokesčių pasidalijimo, taip pat nėra jokių paslėptųjų komisinių.

10. Pateikti konkretų pavyzdį, iliustruojantį atskaitymų įtaką galutinei dalyviui tenkančiai investicijų grąžai (teikiamas tik metų ataskaitoje)

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ

11. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicinių priemonių portfelio sudėtis

Ko da s	Emitento (KIS, kredito įstaigos, banko) pavadinimas	Ša lis	ISIN kodas / Priemonės pavadinimas	Vali uta	Kieki s, vnt.	Va ld yt oj as	Bendra nominal i vertė, Lt	Inv esti cini s san dori s (po zicij a)	San dori o (po zicij os) vert ė	Kit a san dori o šal is	Bendra įsigijimo vertė, Lt	Bendra rinkos vertė, Lt	Pa lū ka nų nor ma, %	Rinka (šaltinis), pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	KIS aktyv ų dalis inves tuota į kitus KIS, %	Bals ų dali s emi tent e, %	Išpirkim o/konver tavimo data / terminas	Dali s GA / dali s port felj e, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Nuosavybės vertybiniai popieriai		ISIN kodas															
1.1	įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą																	
1	AB "Sanitas"	LT	LT0000106171	LTL	6666 2		66662				917 083,00	2 173 847,82		www.omxgro up.com/vilniu s		0,60 6		6,31 0
2	AB "Vilniaus baldai"	LT	LT0000104267	LTL	9942		39768				337 145,71	188 898,00		www.omxgro up.com/vilniu s		0,25 6		0,54 8
3	AB "TEO LT"	LT	LT0000123911	LTL	4145 09		414509				994 614,88	800 002,37		www.omxgro up.com/vilniu s		0,05 1		2,32 2
4	AB "Invalida"	LT	LT0000102279	LTL	4303 0		43030				473 585,20	699 667,80		www.omxgro up.com/vilniu s		0,10 6		2,03 1
5	AB "Apranga"	LT	LT0000102337	LTL	7865 3		78653				706 881,70	512 817,56		www.omxgro up.com/vilniu s		0,89 1		1,48 8
	Iš viso				6127 96						3 429 310,49	4 375 233,55						
1.2	įtraukti į Einamąjį prekybos sąrašą																	
1	AB "Grigiškės"	LT	LT0000102030	LTL	1804 45		180445				374 717,61	212 925,10		www.omxgro up.com/vilniu s		0,45 2		0,61 8
2	AB "Lietuvos jūrų laivininkystė"	LT	LT0000125999	LTL	9260 93		926093				472 510,39	444 524,64		www.omxgro up.com/vilniu s		0,46 1		1,29 0
3	AB "Alita"	LT	LT0000118655	LTL	2858 42		285842				1 169 058,44	620 277,14		www.omxgro up.com/vilniu s		0,56 2		1,80 0
4	AB bankas"Dnb Nord Lietuva"	LT	LT0000100174	LTL	2724		258780				782 030,00	830 792,76		www.omxgro up.com/vilniu s		0,13 3		2,41 1

RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2008 M. PIRMOJO PUSMEČIO ATASKAITA

5	AB "DFDS Lisco"	LT	LT0000125981	LTL	236751	236751			161972,69	177563,25	www.omxgroup.com/vilnius	0,071	0,515
6	AB "Vilkyškių pieninė"	LT	LT0000127508	LTL	212000	2120000			1144800,00	994280,00	www.omxgroup.com/vilnius	4,382	2,886
	Iš viso				1843855				4105089,13	3280362,89			
1.3	kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose, kurios specializuojasi mažų ir vidutinių įmonių srityje												
-	-	-	-	-	-	-					-	-	0,000
	Iš viso				0				0,00	0,00			
1.4	kuriomis prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose												
1	Grindex	LV	LV0000100659	LVL	21631	105269,42			644231,46	648707,48	www.omxgroup.com/riga	0,226	1,883
2	ARCO VARA	EE	EE3100034653	EEK	85710	189136,26			677541,26	204198,25	www.omxgroup.com/talin	0,312	0,593
3	Ekspress Grupp	EE	EE3100016965	EEK	23084	50939,46			328245,53	188899,51	www.omxgroup.com/talin	0,122	0,548
4	Reiffeisen International Bank Holding	AT	AT0000606306	EUR	4499	15534,15			389130,56	1260906,73	www.wienerboerse.at	0,003	3,660
5	Elana Agricultural Land	BG	BG1100019055	BGN	233154	411516,81			674694,17	889027,39	www.bse-sofia.bg/	0,390	2,580
6	Čez	CZ	CZ0005112300	CZK	6437	79278,09			550271,95	1274008,47	www.pse.cz	0,001	3,698
7	Vseobecna Uverova Banka AS	SK	SK1110001437	SKK	1269	130873,24			449897,92	505531,53	www.bsse.sk	0,031	1,467
8	OTP bank	HU	HU0000061726	HUF	15019	20847,87			1211646,60	1362116,82	www.bse.hu	0,000	3,954
9	Olainfarm	LV	LV0000100501	LVL	37800	183957,48			418469,30	220785,15	www.omxgroup.com/riga	0,000	0,641
10	MOL Hungarian Oil and Gas Plc.	HU	HU0000068952	HUF	1190	16518,39			271566,91	347362,25	www.bse.hu	0,001	1,008
11	Enemona	BG	BG1100042073	BGN	9200	16238,00			185547,55	297205,91	www.bse-sofia.bg/	0,093	0,863
12	Orco Property Group SA	CZ	LU0122624777	CZK	7445	916,93			974855,61	941766,00	www.pse.cz	0,135	2,733
13	Kitron SA	NO	NO0003079709	NOK	30000	12787,20			155622,34	42310,13	www.ose.no	0,017	0,123
14	SIF1 BANAT CRISANA ARAD	RO	ROSIFAACNOR2	RON	57593	59384,72			161391,78	110767,56	www.bvb.ro	0,011	0,322
15	SIF2 MOLDOVA BACAU	RO	ROSIFBACNOR	RON	3656	37			111	67430,57	www.bvb.ro	0,00	0,19

RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2008 M. PIRMOJO PUSMEČIO ATASKAITA

			0		3		700,47				074,86				7		6
16	SIF3 TRANSILVANIA BRASOV	RO	ROSIFCACNOR8	RON	350498		361401,99				361524,75	467568,49	www.bvb.ro		0,064		1,357
17	SIF4 MUNTENIA BUCURESTI	RO	ROSIFDACNOR6	RON	169017		174275,12				326878,82	243897,62	www.bvb.ro		0,021		0,708
18	SIF5 OLTENIA CRAIOVA	RO	ROSIFEACNOR4	RON	106108		109409,02				333438,74	275063,59	www.bvb.ro		0,018		0,798
19	Saldus mezrupnieciba	LV	LV0000100154	LVL	2315		11266,18				114560,09	91 015,34	www.omxgroup.com/riga		1,062		0,264
20	Tallinn Department Store	EE	EE0000001105	EUR	20000		690560,00				617115,83	434362,24	www.omxgroup.com/talin		0,049		1,261
21	KGHM Polska Miedz S.A.	PL	PLKGHM000017	PLN	5900		5 252,06				449577,85	604602,50	www.gpw.com.pl/index_e.asp		0,003		1,755
22	Advance Terrafund REIT - Sofia	BG	BG1100025052	BGN	233903		412838,80				669026,20	784527,04	www.bse-sofia.bg/		2,117		2,277
23	PZM Duda	PL	PLDUDA000016	PLN	215160		191531,13				976692,09	1 014231,97	www.gpw.com.pl/index_e.asp		0,446		2,944
24	Foreningssparbanken AB	SE	SE0000242455	SEK	7760		286848,40				641098,52	331764,60	www.se.omxgroup.com		0,001		0,963
25	Fabian Romania Property Fund	RO	JE00B1G3K654	EUR	333383		575552,41				1 297115,34	1 231682,16	www.bvb.ro		0,656		3,575
26	Anadolu An. Turk Sigorta	TR	TRAANSGR9101	TRY	146414		272754,64				405753,42	233929,75	www.ise.org		0,053		0,679
27	Tekstil Promet	HR	HRTKPRRA0000	HRK	236		44159,38				390323,23	168666,84	www.zse.hr		0,251		0,490
28	Indeks Bilgisayar	TR	TREINDX00019	TRY	12254		22827,98				246153,79	31 237,70	www.ise.org		0,022		0,091
29	Zwack Unicum	HU	HU0000074844	HUF	2809		38991,73				557714,17	641877,01	www.bse.hu		0,140		1,863
30	Eesti Ehitus	EE	EE3100039496	EEK	49004		108137,13				837823,68	568515,40	www.omxgroup.com/talin		0,160		1,650
31	Boyner Buyuk Magazacilik	TR	TRACARSI91J0	TRY	156000		290612,40				809048,50	308056,32	www.ise.org		0,169		0,894
32	Wiener Stadtische AG Stamm	AT	AT0000908504	EUR	6697		24002,09				919197,29	969795,46	www.wienerboerse.at		0,006		2,815
33	Eforie Nord	RO	ROEFRIACNOR6	RON	337919		34843,17				631083,61	506848,29	www.bvb.ro		0,175		1,471
34	Strabag	AT	AT000000STR1	EUR	6457		22294,73				968030,28	1 103589,12	www.wienerboerse.at		0,006		3,203
35	Viadukt	HR	HRVDKTRA0008	HRK	290		40697,73				498401,60	224207,07	www.zse.hr		0,084		0,651
36	Viadukt naujos akcijos	HR	HRVDKTRA0008	HRK	145		20348,87				31 089,02	31 089,02	www.zse.hr		0,042		0,090
37	Olympic Entertainment Group	EE	EE3100084021	EUR	47000		1 622816,00				615789,62	363510,78	www.omxgroup.com/talin		0,078		1,055
38	Intralot	GR	GRS34331300	EUR	1880		24				336	707	www.ase.gr/		0,02		2,05

RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2008 M. PIRMOJO PUSMEČIO ATASKAITA

			3		0	017,68		480,00	547,78		default_en.as p	4	4
39	Dafora	RO	RODAFRACNO R5	RON	9700 00	100 017,67		215 529,61	246 145,71		www.bvb.ro	0,10 0	0,71 4
	Iš viso				3768 663			20 453 633,85	19 944 755,55				
1.5	išleidžiami nauji nuosavybės vertybiniai popieriai												
-	-	-	-	-	-	-					-	-	0,00 0
	Iš viso				0			0,00	0,00				
	Iš viso nuosavybės vertybinių popierių				6225 314			27 988 033,47	27 600 351,99				
2	Skolos vertybiniai popieriai		ISIN kodas										
2.1	įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą												
-	-	-	-	-		0						-	0,00 0
	Iš viso				0			0,00	0,00				
2.2	įtraukti į Einamąjį prekybos sąrašą												
	Iš viso				0			0,00	0,00				
2.3	kuriomis prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose												
1	EEREIF	EE	EE3500096500	EUR	3407	117636, 896		172 610,97	169 279,49	7,0 0		2009.09.0 9	0,49 1
2	Parex obl.	LV	XS025353331 8	EUR	117	403977, 6		383 407,71	373 490,22	5,7 5		2016.07.2 6	1,08 4
-	-	-	-	-	-	-						-	0,00 0
	Iš viso				3524			556 018,68	542 769,71				
2.4	išleidžiami nauji												
-	-	-	-	-	-	-						-	0,00 0
	Iš viso				0			0,00	0,00				
	Iš viso skolos vertybinių popierių				3524			556 018,68	542 769,71				
3	Kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos)		ISIN kodas										

RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2008 M. PIRMOJO PUSMEČIO ATASKAITA

																			0
	Iš viso											0,00							0,00
6.2	kitos																		0
-	-	-	-	-				-	-	-			-	-	-	-	-	-	0,00
	Iš viso											0,00							0
	Iš viso išvestinių investicinių priemonių											0,00							
7	Pinigai																		
1	AB SEB bankas	LT		LTL								3 910 083,77							11,349
2	AB SEB bankas	LT		EUR								0,00							0,00
	Iš viso pinigų											3 910 083,77							
8	Kitos priemonės	Trumpas apibūdinimas										Bendra vertė	Paskirtis						
1	Sukauptos palūkanos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12 172,21	-	-	-	-	-	-	0,035
2	Mokėtinos sumos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10 657,26	-	-	-	-	-	-	0,031
3	Gautinos sumos (už indėlius)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30 508,11	-	-	-	-	-	-	0,089
	Iš viso kitų priemonių											53 337,58							
9	IŠ VISO											34 606 543,05							

12. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus (pildyti pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus, pavyzdžiui, pagal turto rūšis, pramonės šakas, geografinę zoną, valiutas, rinkas, emitentų tipus (vyriausybė, bendrovės), emitentų kredito reitingus, priemonių galiojimo trukmę bei kt.)

Investicijų pasiskirstymas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje		Ataskaitinio laikotarpio pradžioje	
	Rinkos vertė, Lt	Dalis aktyvuose, %	Rinkos vertė, Lt	Dalis aktyvuose, %
1	2	3	4	5
Pagal valiutas				
LTL	14 119 017,79	40,80	11 808 592,42	38,92
HUF	2 351 356,08	6,79	2 095 412,26	6,91
CZK	2 215 774,47	6,40	1 247 049,53	4,11
PLN	1 618 834,47	4,68	1 518 997,38	5,01
NOK	42 310,13	0,12	283 763,33	0,94
SKK	505 531,53	1,46	501 853,97	1,65
SEK	331 764,60	0,96	517 434,55	1,71
RON	1 917 721,83	5,54	1 662 645,35	5,48
BGN	1 970 760,34	5,69	1 978 063,40	6,52
EUR	7 575 777,14	21,89	6 356 368,78	20,95
TRY	573 223,77	1,66	1 398 039,22	4,61
HRK	423 962,93	1,23	300 382,88	0,99
LVL	960 507,97	2,78	672 116,13	2,20
Iš viso:	34 606 543,05	100,00	30 340 719,20	100,00
Pagal geografinę zoną				
Lietuva	14 119 017,79	40,80	12 305 377,14	40,56
Vengrija	2 351 356,08	6,79	2 095 412,26	6,91
Čekija	2 215 774,47	6,40	1 247 049,53	4,11
Lenkija	1 618 834,47	4,68	1 518 997,38	5,01
Norvegija	42 310,13	0,12	283 763,33	0,94
Austrija	3 334 291,31	9,63	2 369 781,63	7,81
Bulgarija	1 970 760,34	5,69	1 978 063,40	6,52
Švedija	331 764,60	0,96	517 434,55	1,71
Slovakija	505 531,53	1,46	501 853,97	1,65
Suomija	-	-	269 683,02	0,89
Rumunija	3 149 403,99	9,12	2 525 126,06	8,32
Graikija	707 547,78	2,04	-	-
Turkija	573 223,77	1,66	1 398 039,22	4,61
Kroatija	423 962,93	1,23	300 382,88	0,99
Estija	1 928 765,67	5,57	2 357 638,70	7,77
Latvija	1 333 998,19	3,85	672 116,13	2,20
Iš viso:	34 606 543,05	100,00	30 340 719,20	100,00
Pagal investavimo objektus				
Nuosavybės VP	27 600 351,99	79,75	23 053 293,27	75,98
Skolos VP	542 769,71	1,57	667 890,18	2,20
Depozitai	2 500 000,00	7,22	3 000 000,00	9,89
Užsienio valiuta	-	-	5 863,96	0,02
Iš viso:	30 643 121,70	88,54	26 727 047,41	88,09
Pagal sektorius				
Telekomunikacijos	800 002,37	2,31	2 557 803,69	8,43
Sveikatos priežiūra	3 043 340,45	8,79	1 953 548,74	6,44
Vartojimo prekės ir paslaugos	3 379 607,32	9,77	1 468 771,34	4,84
Kasdienio vartojimo prekės ir paslaugos	2 276 386,12	6,58	1 282 964,75	4,23
Finansinės paslaugos	11 018 727,58	31,84	9 525 730,24	31,40
Informacinės technologijos	73 547,83	0,21	1 073 530,26	3,54
Gamybos sektorius	2 795 634,21	8,08	2 998 236,05	9,88

**RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
 2008 M. PIRMOJO PUSMEČIO ATASKAITA**

Komunalinės paslaugos	2 268 288,47	6,55	870 544,77	2,87
Energetika	1 579 044,41	4,56	1 265 500,48	4,17
Medžiagų sektorius	908 542,94	2,63	724 553,13	2,39
Vyriausybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-
Iš viso:	28 143 121,70	81,32	23 721 183,45	78,19
Pagal emitentų tipus				
LR įmonės	7 655 596,44	22,12	5 685 841,39	18,74
LR Vyriausybė	-	-	-	-
Kiti	20 487 525,26	59,20	18 035 342,06	59,45
Iš viso:	28 143 121,70	81,32	23 721 183,45	78,19

13. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti išvestinių finansinių priemonių sandoriai, išskyrus tuos, kurie nurodyti šio priedo 11 punkte (pagal išvestinių finansinių priemonių rūšis nurodyti sandorių vertes, išvestinių finansinių priemonių panaudojimo tikslus (valiutų keitimo, palūkanų normos, susiję su nuosavybe, ir kt.), taip pat sandorius reguliuojamose rinkose ir šalių tarpusavio sandorius bei kitą svarbią informaciją)

-----

14. Aprašyti šio priedo 11 punkte nurodytų išvestinių finansinių priemonių rūšis, su jomis susijusią riziką, kiekybines ribas ir metodus, kuriais vertinama su išvestinių finansinių priemonių sandoriais susijusi pensijų fondo rizika, ir nurodyti, kaip išvestinė finansinė priemonė gali apsaugoti investicinių priemonių sandorį (investicinių priemonių poziciją) nuo rizikos

-----

15. Iš išvestinių finansinių priemonių sandorių kylančių įsipareigojimų bendra vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (atskirai nurodyti sumas pagal skirtingas įsigytų išvestinių finansinių priemonių kategorijas)

-----

16. Pateikti analizę, kaip turimas investicijų portfelis atitinka (neatitinka) pensijų fondo investavimo strategiją (investicijų kryptis, investicijų specializaciją, geografinę zoną ir pan.)

Fondo investicijų portfelis atitinka pensijų fondo investavimo strategiją.

Racionalios rizikos pensijų fondo turtas investuojamas į nuosavybės VP (akcijas) ir (arba) į KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – nuosavybės VP.

2008-06-30 bendra pensijų fondo investicijų portfelio vertė 34 606 543,05 Lt, tame tarpe investicijos į nuosavybės vertybinius popierius rinkos verte sudarė 27 600 351,99 Lt (dalis aktyvuose 79,75 proc.), investicijos į skolos vertybinius popierius – 542 769,71 Lt (dalis aktyvuose 1,57 proc.). Likusią pensijų fondo turto dalį sudarė pinigai – 3 910 083,77 Lt, indėliai kredito įstaigose – 2 500 000,00 Lt, sukauptos palūkanos – 12 172,21 Lt, gautinos sumos (už indėlius) – 30 508,11 Lt, mokėtinos sumos – 10 657,26 Lt.

17. Nurodyti veiksniai, kurie turėjo didžiausią įtaką per ataskaitinį laikotarpį investicijų portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams

Pensijų fondo investicijų portfelio vertės pokyčiui didžiausią įtaką turėjo finansinių priemonių rinkos kainos ir terminuoti indėliai.

**V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRAŽA IR
 RIZIKOS RODIKLIAI**

18. – 22. -----

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖ BŪKLĖ

23. Pateikti šias pensijų fondo finansines ataskaitas, parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais:

23.1. paskutinių 3 finansinių metų balansus, išdėstyti palyginamojoje lentelėje

Eil. Nr.	TURTAS	2008-06-30	2007-12-31
I.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	3 914 820,7500	3 596 723,9600
II.	TERMINUOTI INDĖLIAI	2 500 000,0000	3 000 000,0000
III.	INVESTICIJOS	28 143 121,7000	23 721 183,4500
1	Skolos vertybiniai popieriai	542 769,7100	667 890,1800
1.1.	Vyriausybų ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai	0,0000	0,0000
1.2.	Kiti skolos vertybiniai popieriai	542 769,7100	667 890,1800
2	Nuosavybės vertybiniai popieriai	27 600 351,9900	23 053 293,2700
3	Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	0,0000	0,0000
4	Kitos investicijos	0,0000	0,0000
IV.	GAUTINOS SUMOS	53 337,5800	22 811,7900
1	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos	0,0000	0,0000
2	Kitos gautinos sumos	53 337,5800	22 811,7900
	TURTAS, IŠ VISO	34 611 280,0300	30 340 719,2000
V.	ĮSIPAREIGOJIMAI	158 187,9709	118 852,4598
1	Investicijų pirkimo sandoriai	0,0000	0,0000
2	Mokėtinos sumos kaupimo bendrovei ir depozitoriumui	144 642,4709	118 852,4598
3	Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	13 545,5000	0,0000
VI.	GRYNIJEI AKTYVAI (I+II+III+IV-V)	34 453 092,0591	30 221 866,7402
	ĮSIPAREIGOJIMAI IR GRYNIJEI AKTYVAI IŠ VISO	34 611 280,0300	30 340 719,2000

23.2. paskutinių 3 finansinių metų gryųjų aktyvų pokyčių ataskaitas, išdėstyti palyginamojoje lentelėje

Eil. Nr.	STRAIPSNIAI	2008-06-30	2007-06-30
I.	GRYNIJEI AKTYVAI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE	30 221 866,7402	12 235 483,5429
II.	PADIDĖJIMAS, IŠ VISO	10 423 277,1000	12 132 850,7101
1	Pensijų įmokos	8 000 980,8700	4 409 366,7600
2	Iš kitų pensijų fondų pervestos sumos	1 894 943,9100	4 853 624,9000
3	Kaupimo bendrovės garantinės įmokos	0,0000	0,0000
4	Palūkanos ir dividendai	519 302,7000	256 441,8400
5	Investicijų pardavimo pelnas	0,0000	203 171,8639
6	Investicijų vertės padidėjimo suma	0,0000	2 376 959,6362
7	Turto vertės padidėjimas dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo	6 317,2800	0,0000
8	Kitos pajamos	1 732,3400	33 285,7100
III.	SUMAŽĖJIMAS IŠ VISO	6 192 051,7811	236 459,9708
1	Pensijų išmokos	5 479,9300	0,0000
2	Į kitus pensijų fondus pervestos sumos	290 619,8300	50 800,4500
3	Investicijų pardavimo nuostoliai	450 994,6842	0,0000
4	Investicijų vertės sumažėjimo suma	5 179 287,2858	0,0000
5	Turto vertės sumažėjimas dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo	0,0000	39 721,4300
6	Valdymo sąnaudos	265 670,0511	145 938,0908
7	Kitos sąnaudos	0,0000	0,0000
IV.	GRYNIJEI AKTYVAI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE	34 453 092,0591	24 131 874,2821
V.	APSKAITOS VIENETO VERTĖ	2,4215	3,1197
VI.	APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS	14 228 190,3207	7 735 272,2299

23.3. aiškinamąjį raštą (pateikiamas tik metų ir pusmečio ataskaitose)

2008 metų finansinės atskaitomybės aiškinamasis raštas

I. BENDROJI DALIS

Duomenys apie fondą

1. Informacija apie PF:

PF pavadinimas	Racionalios rizikos
Pilnas PF taisyklių pavadinimas	Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo Racionalios rizikos pensijų fondas
VPK suteiktas PF numeris	PF-V04-K005-014 (003)
PF įsteigimo data	2003 m. spalio 9 d.

2. Duomenys apie įmonę:

Pavadinimas	UAB „Finasta investicijų valdymas“
Kodas	126263073
Buveinė (adresas)	Konstitucijos pr. 23, LT-08105 Vilnius
Telefonų numeriai, fakso numeriai, el. pašto adresas, interneto svetainės adresas	+370 5 205 95 44, +370 5 273 29 28 +370 5 273 48 98 pensija@finasta.lt www.finasta.lt
Leidimo verstis valdymo įmonės veikla numeris	VĮK-005
Įregistravimo Juridinių asmenų registre data, vieta	Įmonė įregistruota 2003 m. liepos mėn. 21 d. Vilniaus m. Rejestro tarnyboje

3. Informacija apie depozitoriumą:

Pavadinimas	AB SEB bankas
Kodas	112021238
Adresas	Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius
Telefonų ir fakso numeriai	+370 5 2682688, +370 5 2682686

4. Informacija apie auditorius:

Auditoriaus pavadinimas	UAB „Ernst & Young Baltic“
Adresas	Subačiaus 7, LT-01127 Vilnius
Telefonų, fakso numeriai	+370 5 2742200, +370 5 2742333

II. APSKAITOS POLITIKA

1. Teisės aktai, kuriais vadovaujantis parengta finansinė atskaitomybė

Finansinė atskaitomybė parengta vadovaujantis šiais teisės aktais:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr.30, 2004-01-13, Dėl Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo, Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo įgyvendinimo“;
- Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas;
- Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas;
- Lietuvos Respublikos verslo apskaitos standartais.

Investicinio fondo finansiniai metai yra kalendoriniai metai. Fondo finansinė atskaitomybė turi būti sudaroma per keturis mėnesius pasibaigus finansiniams metams.

Valdymo įmonė apskaitą tvarko ir šioje finansinėje atskaitomybėje visas sumas pateikia Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta - litais. Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas yra susietas su euru santykiu 3,4528 lito už 1 eurą, o lito kursą kitų valiutų atžvilgiu kasdien nustato Lietuvos Bankas.

**RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2008 M. PIRMOJO PUSMEČIO ATASKAITA****2. Investavimo politika**

Fondo investavimo strategiją grindžia Fondo siekiamas tikslas – užtikrinti subalansuotą ilgalaikį Fondo augimą.

Iki 100 procentų pensijų turto investuojama į nuosavybės VP (akcijas) ir (arba) į kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – nuosavybės VP. Pensijų turtas gali būti investuotas į skolos VP, pinigų rinkos priemonės ir (arba) į KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – skolos VP ir (ar) pinigų rinkos priemonės.

Pensijų turtą sudaro:

- VP ar pinigų rinkos priemonės, kuriais prekiaujama rinkose pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus laikomose reguliuojamomis ir veikiančiomis Europos Sąjungos valstybėse narėse;
- VP ar pinigų rinkos priemonės, kurie yra įtraukti į Europos ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje esančios VP biržos oficialųjį prekybos sąrašą arba kuriais prekiaujama ten esančioje pripažintoje ir visuomenei prieinamoje reguliuojamoje rinkoje, veikiančioje pagal nustatytas taisykles, jei ši birža arba rinka yra nurodyta fondo taisyklėse;
- Išleidžiami nauji VP, jeigu emisijos sąlygose yra numatytas įsipareigojimas įtraukti šiuos VP į VP biržos oficialųjį prekybos sąrašą ar reguliuojamos rinkos prekybos sąrašą ir jeigu įtraukiama į sąrašą bus ne vėliau kaip per vienerius metus nuo išleidimo, jei ši birža arba rinka yra Europos Sąjungos valstybėje narėje ar yra nurodyta fondo taisyklėse;
- ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui padėti indėliai, esantys kredito įstaigose, kurių registruojama buveinė yra Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne blogesnė, kaip Europos Sąjungoje;
- Fondo taisyklėse nurodytų KIS investiciniai vienetai (akcijos).

Europos bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje esančių VP biržų ir rinkų sąrašas nustatytas Fondo taisyklėse.

Fondas investuoja lėšas ne tik litais ar bazine valiuta – eurais, bet ir kitomis pasaulio valiutomis. Investicijos kitomis valiutomis nuo valiutų svyravimo gali būti apdraustos išvestinėmis priemonėmis.

Fondo investicijų portfelis privalo būti diversifikuotas LR įstatymų ir šio fondo taisyklių nustatyta tvarka.

Sprendimai dėl Fondo investicijų portfelio sudėties įgyvendinami sudarant sandorius VP biržose bei rinkose per Valdymo įmonės pasirinktus finansinius tarpininkus (maklerius, brokerius, bankus).

Sprendimus dėl Fondo investicijų portfelio sudėties priima Valdymo įmonės investicinis komitetas, kurio sudėtį nustato Valdymo įmonės valdyba savo sprendimu.

Fondas gali nesilaikyti fondo taisyklėse nustatytų investavimo apribojimų, kai investavimo taisyklių reikalavimai pažeidžiami dėl priežasčių, nepriklausančių nuo Valdymo įmonės. Neatitikimas turi būti pašalintas kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 6 mėnesius.

Fondo investicijų portfelis 6 mėnesius nuo pirmosios įmokos į Fondą gavimo dienos gali neatitikti Taisyklėse numatyto diversifikuoto investicinio portfelio reikalavimų.

3. Finansinės rizikos valdymo politika

Fondo finansinė rizika valdoma išskaidant (diversifikuojant) investicijų portfelį pagal fondo taisyklėse numatytus diversifikavimo principus.

Investicinis komitetas, priimdamas sprendimus dėl Fondo investicijų portfelio sudėties, privalo atsižvelgti į esamą portfelio rizikingumą, taip pat į priimamų investicinių sprendimų poveikį bendram portfelio rizikingumui.

Fondo portfelio rizika įvertinama periodiškai ir pateikiama investicinio komiteto posėdžiui ne rečiau kaip vieną kartą per kalendorinių metų ketvirtį.

Fondo investicijų portfelio rizika įvertinama atsižvelgiant į portfelį sudarančių VP:

- emitento kredito reitingą;
- kainos jautrumą palūkanų normų pokyčiams;
- nominalo valiutos riziką;
- trukmę;
- pajamingumą;
- VP svorį investicijų portfelyje.

Valdymo įmonė ne rečiau kaip vieną kartą per 3 metus peržiūri investavimo strategiją, o prireikus ją keičia. Valdymo įmonės turimos kurio nors emitento akcijos kartu su valdomų fondų turimomis to emitento akcijomis negali suteikti daugiau kaip 1/10 visų balsavimo teisių emitento visuotiniame akcininkų susirinkime.

Valdomo fondo turtu gali būti įsigyjama ne daugiau kaip:

- 10 procentų visų balso teisių nesuteikiančių emitento akcijų;
- 10 procentų visų emitento skolos VP;
- 10 procentų vieno emitento išleistų pinigų rinkos priemonių.

4. Turto ir įsipareigojimų padidėjimo bei sumažėjimo pripažinimo principai

Skaičiuojant grynujų aktyvų (GA) vertę, yra apskaičiuojama:

- turto vertė;
- įsipareigojimų vertė;
- pagal turto ir įsipareigojimų verčių skirtumas atspindi grynujų aktyvų (GA) vertę.

Turto ir įsipareigojimų skaičiavimas yra grindžiamas jų tikraja verte, kuri atspindi GA vertę, už kurią labiausiai tikėtina šiuos aktyvus parduoti.

**RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2008 M. PIRMOJO PUSMEČIO ATASKAITA**

Turtas (ar jo dalis) yra nurašomas tik tada, kai:

- įgyvendinamos teisės į šį turtą (ar jo dalį);
- kai baigiasi teisių galiojimo laikas arba kai šios teisės perduodamos.

Įsipareigojimai skaičiuojami pagal Verslo apskaitos standartų reikalavimus. Įsipareigojimai (ar jų dalis) turi būti nurašomi tik tada, kai jie išnyksta, t. y. kai sutartyje nurodyti įsipareigojimai įvykdomi, anuliuojami ar nustoja galioti.

Skaičiuojant GA vertę, denominuotų užsienio valiuta turto ir įsipareigojimų, vertė nustatoma pagal Lietuvos banko nustatytą oficialų tos valiutos ir lito kursą, galiojantį vertinimo dieną.

5. Investicijų apskaitos įvertinimo metodai, pervertinimo periodiškumas

Priemonių, kuriomis prekiaujama Baltijos šalių reguliuojamose rinkose (Rygos, Talino ar Vilniaus vertybinių popierių biržose) tikroji vertė nustatoma pagal rinkos viešai paskelbtą vertinimo dieną vidutinę rinkos kainą, priemonių, kuriomis prekiaujama šiame punkte nenurodytose reguliuojamose rinkose tikroji vertės nustatoma pagal uždarymo kainą, išskyrus atvejus, kai:

- priemonės yra kotiruojamos keliose reguliuojamose rinkose; tuo atveju jų tikrajai vertei nustatyti naudojama tos reguliuojamos rinkos, kurioje prekyba šiomis priemonėmis pasižymi didesniu likvidumu, reguliarumu ir dažnumu, duomenys;
- jei pagal pateiktus kriterijus neįmanoma pagrįstai pasirinkti rinkos, kurios duomenimis remiantis, turi būti nustatoma priemonės tikroji vertė; tuo atveju jai nustatyti naudojama reguliuojamos rinkos, kurioje yra priemonės emitento buveinė, duomenys;
- per paskutinąją prekybos sesiją priemonė nebuvo kotiruojama; tuo atveju tikrosios vertės nustatymui naudojama paskutinė žinoma, tačiau ne daugiau kaip prieš 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų buvusi vidutinė rinkos kaina arba uždarymo kaina, jei nuo paskutinės prekybos dienos neįvyko įvykių, dėl kurių dabartinė rinkos kaina yra reikšmingai mažesnė ar didesnė nei paskutinė žinoma;
- priemonė nebuvo kotiruojama daugiau kaip 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų iki vertinimo dienos arba buvo kotiruojama rečiau nei nustatyta Valdymo įmonės pensijų fondų grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo procedūrose; tuo atveju jos vertė nustatoma taip, kaip priemonių, kuriomis reguliuojamose rinkose neprekiuojama, vertė.

Priemonės, kuriomis reguliuojamose rinkose neprekiuojama, vertinamos tokia tvarka:

- nuosavybės VP:
  - pagal nepriklausomo verslo vertintojo, turinčio teisę verstis tokia veikla, įvertinimą, jei nuo vertinimo praėjo ne daugiau kaip vieneri metai ir jei po įvertinimo neįvyko įvykių, dėl kurių dabartinė rinkos kaina yra reikšmingai mažesnė ar didesnė nei nustatyta vertintojo;
  - jei nėra atlikta aukščiau numatyto vertinimo ar netenkinamos aukščiau pateikto punkto sąlygos, vertinama atsižvelgiant į panašios bendrovės pelno (prieš apmokestinimą), tenkančio vienai akcijai (naudojant vidutinį svertinį paprastųjų akcijų skaičių, buvusį apyvartoje tam tikrą periodą), santykį, padaugintą iš vertinamos bendrovės pelno, tenkančio vienai akcijai;
  - jei dėl tam tikrų priežasčių negalima pasinaudoti aukščiau pateiktais metodais, vertinama pagal tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį, nurodytą Valdymo įmonės pensijų fondų grynųjų aktyvų vertės vertinimo procedūrose, kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas;
- skolos VP ir pinigų rinkos priemonės
  - vertinamos pagal VPK patvirtintą GA vertės skaičiavimo metodiką arba:
  - jei taip gaunamas tikslesnis šių priemonių vertinimas, skolos VP vertinami šiais būdais:
    - o Lietuvos Respublikos VP pelningumas nustatomas pagal ne mažiau kaip trijų pirminių dilerių (pvz., AB SEB Vilniaus Bankas, AB DnB Nord bankas, AB „Hansabankas“) siūlomų konkrečios emisijos tos dienos geriausios pirkimo (mažiausia *BID*) ir pardavimo (didžiausia *ASK*) pelningumų vidurkį;
    - o naudojantis Lietuvos banko patvirtintomis formulėmis;
    - o užsienio VP bei nekotiruojamų VP tikroji vertė nustatoma naudojantis vienu iš keleto būdų:
      - naudojantis Bloomberg, Reuters ar kitų tarptautinių naujienų agentūrų, informacijos šaltinių teikiamais pelningumais ir (arba) kainomis;
      - atsižvelgiant į analogiškos trukmės, reitingo ir panašių išleidimo sąlygų VP vertę;
    - o pagal tikėtiną pardavimo kainą, numatytą vadovaujantis atitinkamos priemonės vertinimo tvarka, nustatyta Valdymo įmonės pensijų fondų grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo procedūrose;
    - o jei neįmanoma įvertinti VP kainos ankstesniais būdais - įvertinti VP vertę sukauptu palūkanų metodu (amortizuojant VP vertę);
- išvestinės investicinės priemonės vertė nustatoma pagal paskutinę analogiško anksčiau sudaryto sandorio rinkos vertę, jei per laikotarpį nuo sandorio sudarymo dienos iki vertinimo dienos nebuvo didelio ekonominių aplinkybių pasikeitimo. Jei minėta sąlyga netenkinama - vertinama pagal tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį (nurodytą Valdymo įmonės pensijų fondų grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo procedūrose), kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas;
- kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos) vertinami pagal paskutinę viešai paskelbtą išpirkimo kainą;
- terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos vertę;
- grynjieji pinigai ir lėšos kredito įstaigose vertinami pagal nominalią vertę;
- pinigų rinkos priemonės, kurių išpirkimo terminas arba iki jo likęs laikas ne ilgesnis kaip 397 dienos arba kurių pajamingumas reguliariai tikslinamas pagal pinigų rinkos sąlygas ne rečiau kaip kartą per 397 dienas, arba kurių rizika, įskaitant kredito ir palūkanų normos rizikas, yra labai panaši į riziką finansinių priemonių, kurių išpirkimo terminas ir pajamingumas atitinka anksčiau nurodytus požymius, gali būti vertinamos amortizuotos savikainos metodu.

**RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
 2008 M. PIRMOJO PUSMEČIO ATASKAITA**

- kitas turtas vertinamas pagal labiausiai tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį (nurodytą Valdymo įmonės pensijų fondų grynujų aktyvų vertės skaičiavimo procedūrose), kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas.

6. Apskaitos vieneto nustatymo taisyklės

Fondo vieneto vertė skaičiuojama keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinama pagal matematinės apvalinimo taisykles. Pradinė Fondo vieneto vertė – 1 Lt. (vienas litas). Fondo vieneto vertė yra skaičiuojama kiekvieną darbo dieną.

Fondo vieneto vertė nustatoma padalijus Fondo GA vertę, nustatytą skaičiavimo dieną, iš bendro Fondo vienetų skaičiaus. Bendra visų Fondo vienetų vertė visada yra lygi Fondo GA vertei.

Fondo vieneto vertė yra paskelbiama ne vėliau kaip iki kitos darbo dienos 12 val. tinklapyje www.finasta.lt bei kartą per mėnesį tinklapyje skelbiamos vidutinės praėjusio mėnesio fondo vienetų vertės.

7. Atskaitymai Valdymo įmonei ir depozitoriumui

Maksimalūs atskaitymų iš Fondo turto dydžiai už Fondo valdymą yra pateikti šioje lentelėje:

Nr.	Pavadinimas	Proc. išraiška
1.	Atskaitymas iš kiekvienos Dalyvio vardu įmokėtos Pensijų įmokos	1,49 %
2.	Atskaitymai per metus iš kiekvieno Dalyvio pensijų sąskaitoje esančių lėšų vidutinės metinės vertės	0,99 %
3.	Atskaitymai už Dalyvio perėjimą į kitą Valdymo įmonės fondą (iš Dalyvio vardu pervedamų pinigų)	0,00 %
4.	Atskaitymai už Dalyvio perėjimą į kitos pensijų kaupimo bendrovės fondą (iš Dalyvio vardu pervedamų pinigų)	0,00%

* Lentelėje pateikti maksimalūs atskaitymų dydžiai, kurie negali būti viršijami, tačiau šie dydžiai gali būti ir mažesni. Konkretūs atskaitymų dydžiai nustatomi Valdymo įmonės valdybos sprendimu ir skelbiami Taisyklėse nurodytame tinklapyje kiekvieną kartą kai buvo pakeisti. Nauji atskaitymų dydžiai taikomi visiems Dalyviams.

Valdymo įmonė kaupia ir saugo dokumentus, pagrindžiančius atskaitymų Valdymo įmonei apskaičiavimą.

Atskaitymai iš Dalyvio vardu įmokėtos Pensijų įmokos Valdymo įmonei išskaičiuojami tą pačią darbo dieną, kai Pensijų įmoka įmokama į Pensijų sąskaitą.

Atskaitymai iš kiekvienoje Pensijų sąskaitoje esančių lėšų vidutinės metinės vertės skaičiuojami kiekvieną darbo dieną, apskaičiuojant tai dienai tenkančią metinės atlyginimo normos dalį. Tai dienai atlyginimo metinės normos dalis apskaičiuojama pagal tos dienos Fondo GA vertę, nustatomą keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinamą pagal matematinės skaičių apvalinimo taisykles. Apskaičiuojant atskaitymus laikoma, kad metuose yra 365 dienos, o mėnuo turi kalendorinį dienų skaičių. Atskaitymas nuo kiekvienoje Pensijų sąskaitoje esančių lėšų vidutinės metinės vertės Valdymo įmonei mokamas už kiekvieną kalendorinių metų ketvirtį iki kito ketvirčio 7 (septintos) kalendorinės dienos.

Pasibaigus kalendoriniams metams, atskaitymų dydis iš Pensijų sąskaitoje esančių lėšų metinės vidutinės vertės yra tikslinamas. Per kalendorinius metus susidarę atskaitymų Valdymo įmonei už turto valdymą permokėjimai per 7 (septynias) kalendorines dienas gražinami Fondui, o susidaręs Fondo įsiskolinimas per 7 (septynias) kalendorines dienas sumokamas Valdymo įmonei.

VSDF valdyba Fondui moka delspinigius, kurių dydis nustatytas Lietuvos Respublikos teisės aktuose, už lėšas, pervestas Fondui pavėluotai dėl VSDF valdybos kaltės. Šiomis lėšomis yra didinama Fondo GA vertė.

Už Depozitoriumo teikiamas paslaugas iš gautų atskaitymų, nurodytų fondo taisyklėse, Valdymo įmonė Depozitoriumui moka atlyginimą ne didesnį kaip 0,2 procento nuo metinės Fondo GA vertės.

Atlyginimas Depozitoriumui skaičiuojamas kiekvieną darbo dieną, apskaičiuojant tai dienai tenkančią metinės atlyginimo normos dalį. Tai dienai atlyginimo metinės normos dalis apskaičiuojama pagal tos dienos Fondo GA vertę. Apskaičiuojant atlyginimą laikoma, kad metuose yra 365 dienos, o mėnuo turi kalendorinį dienų skaičių.

Depozitoriumui priklausantis atlyginimas mokamas už kiekvieną praėjusį kalendorinių metų ketvirtį iki kito ketvirčio 7 (septintos) kalendorinės dienos.

Pasibaigus kalendoriniams metams, atlyginimo už turto saugojimą dydis yra tikslinamas. Per kalendorinius metus susidarę permokėjimai už turto saugojimą per 7 (septynias) kalendorines dienas gražinami Valdymo įmonei, o susidarę Valdymo įmonės įsiskolinimai turi būti per 7 (septynias) kalendorines dienas sumokėti Depozitoriumui.

Depozitoriumas privalo Valdymo įmonei pateikti ataskaitas ir dokumentus, pagrindžiančius atlyginimo už turto saugojimą apskaičiavimą.

8. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigams priskiriami pinigai Fondo banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentais pripažįstami trumpalaikiai indėliai (iki 3 mėn.). Terminuoti indėliai apskaitomi nominalia verte, iki termino pabaigos kaupiant palūkanas tiesiniu būdu.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai, nominuoti užsienio valiuta, įvertinami Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta pagal skaičiavimo dienos oficialų Lietuvos Banko nustatomą valiutų kursą.

III. AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

1 Pastaba. Investicijų vertės pokytis per 2008 m.

Balanso straipsniai	Pokytis, Lt					
	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Įsigyta	Parduota (išpirkta)	Vertės padidėjimas *	Vertės sumažėjimas*	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Skolos vertybiniai popieriai	667 890,18	1 176 572,80	1 298 310,02	-	3 383,25	542 769,71
Vyriausybės ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kiti skolos vertybiniai popieriai	667 890,18	1 176 572,80	1 298 310,02	-	3 383,25	542 769,71
Nuosavybės vertybiniai popieriai	23 053 293,27	13 776 852,61	3 602 895,17	-	5 626 898,72	27 600 351,99
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	-	-	-	-	-	-
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso	23 721 183,45	14 953 425,41	4 901 205,19	-	5 630 281,97	28 143 121,70

*pateikiama bendra pokyčio suma

2 Pastaba. Valdymo sąnaudos

Valdymo sąnaudas sudarė Valdymo įmonei mokamas atlyginimas, lygus 0,99 proc. nuo vidutinės metinės Fondo grynujų aktyvų vertės (146 456 Lt) ir platinimo mokestis, kuris yra lygus 1,19 proc. nuo dalyvio vardu gautų įmokų sumos (119 214 Lt).

3 Pastaba. Turto struktūra 2008 m. birželio 30 d., Lt

Emitento (KIS, kredito įstaigos, banko) pavadinimas	Šalis	ISIN kodas / Priemonės pavadinimas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Bendra nominali vertė, Lt	Bendra rinkos vertė, Lt	Palūkanų norma, %	Išpirkimo/konvertavimo data / terminas	Dalis GA / dalis portfelyje, %
AB "Sanitas"	LT	LT0000106171	LTL	66662	66662	2 173 847,82			6,29
AB "Vilniaus baldai"	LT	LT0000104267	LTL	9942	39768	188 898,00			0,54
AB "TEO LT"	LT	LT0000123911	LTL	414509	414509	800 002,37			2,31
AB "Invalda"	LT	LT0000102279	LTL	43030	43030	699 667,80			2,02
AB "Apranga"	LT	LT0000102337	LTL	78653	78653	512 817,56			1,48
AB "Grigiškės"	LT	LT0000102030	LTL	180445	180445	212 925,10			0,61
AB "Lietuvos jūrų laivininkystė"	LT	LT0000125999	LTL	926093	926093	444 524,64			1,29
AB "Alita"	LT	LT0000118655	LTL	285842	285842	620 277,14			1,80
AB "DnB NORD bankas"	LT	LT0000100174	LTL	2724	258780	830 792,76			2,40
AB "DFDS Lisco"	LT	LT0000125981	LTL	236751	236751	177 563,25			0,51
AB "Vilkyškių pieninė"	LT	LT0000127508	LTL	212000	212000	994 280,00			2,88
Grindeks	LV	LV0000100659	LVL	21631	105269,42	648 707,48			1,88
Arco Vara	EE	EE3100034653	EEK	85710	189136,26	204 198,25			0,59
Ekspress Grupp	EE	EE3100016965	EEK	23084	50939,46	188 899,51			0,54
Reiffeisen International Bank Holding	AT	AT0000606306	EUR	4499	15534,15	1 260 906,73			3,65
Elana Agricultural Land	BG	BG1100019055	BGN	233154	411516,81	889 027,39			2,58
Čez	CZ	CZ0005112300	CZK	6437	79278,09	1 274 008,47			3,69
Vseobecna Uverova Banka AS	SK	SK1110001437	SKK	1269	130873,24	505 531,53			1,46

**RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
 2008 M. PIRMOJO PUSMEČIO ATASKAITA**

OTP bank	HU	HU0000061726	HUF	15019	20847,87	1 362 116,82			3,94
Olainfarm	LV	LV0000100501	LVL	37800	183957,48	220 785,15			0,64
MOL Hungarian Oil and Gas Plc.	HU	HU0000068952	HUF	1190	16518,39	347 362,25			1,00
Enemona	BG	BG1100042073	BGN	9200	16238,00	297 205,91			0,86
Orco Property Group SA	CZ	LU0122624777	CZK	7445	916,93	941 766,00			2,72
Kitron SA	NO	NO0003079709	NOK	30000	12787,20	42 310,13			0,12
SIF1 BANAT CRISANA ARAD	RO	ROSIFAACNOR2	RON	57593	59384,72	110 767,56			0,32
SIF2 MOLDOVA BACAU	RO	ROSIFBACNOR0	RON	36563	37700,47	67 430,57			0,20
SIF3 TRANSILVANIA BRASOV	RO	ROSIFCACNOR8	RON	350498	361401,99	467 568,49			1,35
SIF4 MUNTENIA BUCURESTI	RO	ROSIFDACNOR6	RON	169017	174275,12	243 897,62			0,70
SIF5 OLTENIA CRAIOVA	RO	ROSIFEACNOR4	RON	106108	109409,02	275 063,59			0,79
Saldus mezrupnieciba	LV	LV0000100154	LVL	2315	11266,18	91 015,34			0,26
Tallinn Department Store	EE	EE0000001105	EUR	20000	690560,00	434 362,24			1,25
KGHM Polska Miedz S.A.	PL	PLKGHM000017	PLN	5900	5252,06	604 602,50			1,75
Advance Terrafund REIT - Sofia	BG	BG1100025052	BGN	233903	412838,80	784 527,04			2,27
PZM Duda	PL	PLDUDA000016	PLN	215160	191531,13	1 014 231,97			2,93
Foreningssparbanken AB	SE	SE0000242455	SEK	7760	286848,40	331 764,60			0,95
Fabian Romania Property Fund	RO	JE00B1G3K654	EUR	333383	575552,41	1 231 682,16			3,56
Anadolu An. Turk Sigorta	TR	TRAANSGR9101	TRY	146414	272754,64	233 929,75			0,67
Tekstil Promet	HR	HRTKPRRA0000	HRK	236	44159,38	168 666,84			0,49
Indeks Bilgisayar	TR	TREINDX00019	TRY	12254	22827,98	31 237,70			0,09
Zwack Unicum	HU	HU0000074844	HUF	2809	38991,73	641 877,01			1,85
Eesti Ehitus	EE	EE3100039496	EEK	49004	108137,13	568 515,40			1,65
Boyner Buyuk Magazacilik	TR	TRACARS191J0	TRY	156000	290612,40	308 056,32			0,88
Wiener Stadtische AG Stamm	AT	AT0000908504	EUR	6697	24002,09	969 795,46			2,81
Eforie Nord	RO	ROEFRIACNOR6	RON	337919	34843,17	506 848,29			1,46
Strabag	AT	AT000000STR1	EUR	6457	22294,73	1 103 589,12			3,19
Viadukt	HR	HRVDKTRA0008	HRK	290	40697,73	224 207,07			0,64
Viadukt naujos akcijos	HR	HRVDKTRA0008	HRK	145	20348,87	31 089,02			0,09
Olympic Entertainment Group	EE	EE3100084021	EUR	47000	1622816,00	363 510,78			1,05
Intralot	GR	GRS343313003	EUR	18800	24017,68	707 547,78			2,04
Dafora	RO	RODAFRACNOR5	RON	970000	100017,67	246 145,71			0,70
Iš viso nuosavybės VP						27 600 351,99			79,75
EEREIF	EE	EE3500096500	EUR	3407	117636,90	169 279,49	7,00	2009.09.09	0,49
Parex obl.	LV	XS0253533318	EUR	117	403977,60	373 490,22	5,75	2016.07.26	1,08
Iš viso skolos VP						542 769,71			1,57
AB SEB bankas	LT		LTL			3 910 083,77			11,31
AB bankas Snoras	LT		LTL			1 000 000,00	6,15	2008.07.10	2,88
AB bankas Snoras	LT		LTL			1 000 000,00	6,10	2008.07.26	2,88
Nordea Bank Finland Plc	LT		LTL			500 000,00	6,70	2008.07.08	1,46

Iš viso pinigai ir terminuoti indėliai		LTL			6 410 083,77			18,53
Sukauptos palūkanos		LTL			12 172,21			0,04
Mokėtinos sumos		LTL			10 657,26			0,03
Gautinos sumos (už indėlius)		LTL			30 508,11			0,09
IŠ VISO:					34 606 543,05			100,00

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

24. Bendri duomenys apie pensijų fondo dalyvius (dalyviais laikomi ir asmenys, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą, taip pat asmenys, gaunantys periodines pensijų išmokas)

Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje		6 427
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą	0
	dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	0
	kiti dalyviai	12 168
	Iš viso	12 168
Dalyvių skaičiaus pokytis		5 741

25. Per ataskaitinį laikotarpį prisijungusių dalyvių skaičius

Bendras prisijungusių dalyvių skaičius		5 793
Dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą		4 768
Iš kitų pensijų fondų atėję dalyviai	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	16
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	1 009

26. Per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius

Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius		52
Į kitus pensijų fondus išėjusių dalyvių skaičius	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	45
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	6
Baigusią dalyvavimą dalyvių skaičius	išstojusių (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	0
	sulaukusių nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudojusių teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį)	1
	dalyvių, pasinaudojusių Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį	0
	mirusių dalyvių	1

27. Pensijų fondo dalyvių struktūra pagal amžių ir lytį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

		Dalyviai pagal amžių				iš viso
		iki 30	nuo 30 iki 45	nuo 45 iki 60	nuo 60	
Dalyvių skaičius	iš viso	5 626	5 240	1 277	25	12 168
	vyrų	3 112	2 907	664	20	6 703
	moterys	2 514	2 333	613	5	5 465
Dalyvių dalis, %	iš viso	46,24	43,06	10,49	0,21	100,00
	vyrų	25,58	23,89	5,46	0,16	55,09
	moterys	20,66	19,17	5,03	0,05	44,91

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

28. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos lėšos

		Suma, Lt
Bendra gautų lėšų suma		9 895 924,78
Periodinės įmokos į pensijų fondą	iš Valstybinio socialinio draudimo fondo	8 000 980,87
	pačio dalyvio įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-
	darbdavių ir kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai		-
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos		-
Iš kitų pensijų fondų pervestos lėšos	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	116 018,07
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	1 778 925,84
Kitos gautos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą), iš viso		-

29. Išmokėtos lėšos

		Suma, Lt
Bendra išmokėtų lėšų suma		296 099,76
Pensijų išmokos	vienkartinės išmokos dalyviams	3 594,22
	periodinės išmokos dalyviams	-
	išmokos anuiteto įsigijimui	-
Į kitus pensijų fondus pervestos lėšos	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	247 277,52
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	43 342,31
Išstojusiems dalyviams išmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondų atveju)		-
Paveldėtojams išmokėtos lėšos		1 885,71
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (nurodyti šaltinį ir išmokėtų lėšų sumą), iš viso		-

IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ

30. Jei pensijų fondo taisyklėse numatytas įsipareigojimas garantuoti tam tikrą pajamingumą, nurodyti garantuojamo pajamingumo dydį, per ataskaitinį laikotarpį į garantinį rezervą įmokėtų įmokų sumą, pateikti jo investicijų portfelį, jei buvo panaudotas, nurodyti panaudojimo priežastis, panaudotą sumą, rezervo dydį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir kitą svarbią informaciją

Pensijų fondo taisyklėse nenumatytas įsipareigojimas garantuoti tam tikrą pajamingumą.

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

31. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

-----

XI. KITA INFORMACIJA

32. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti fondo veiklos pokyčius ir rezultatus

Racionalios rizikos pensijų fondo rezultatai (apskaitos vieneto vertės pokytis), 2007-12-29 – 2008-06-30

		Nuo	Iki	Pokytis nuo veiklos pradžios	Pokytis per 2008 m. 6 mėn.
Data	2004-06-15	2007-12-29	2008-06-30	+142,15%	-15,87%
Vertė	1,0000	2,8784	2,4215		

XII. ATSAKINGI ASMENYS

33. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą (finansų maklerio įmonės, auditoriai, kt.), vardai, pavardės (juridinių asmenų pavadinimai), adresai, leidimų verstis atitinkama veikla pavadinimas ir numeris

-----

34. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietė (jeigu ataskaitą rengę asmenys nėra bendrovės darbuotojai)

-----

35. Valdymo įmonės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui

Patvirtinu, kad ataskaitoje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui

36. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją

36.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų nariai, darbuotojai ir administracijos vadovas (nurodomi vardai, pavardės, telefonų ir faksų numeriai, el. pašto adresai)

Generalinis direktorius Andrius Barštys, tel. (8~5) 205 95 44, faks. (8~5) 273 48 98, el. paštas pensija@finasta.lt

UAB „Finasta investicijų valdymas“, tvarkanti bendrovės buhalterinę ir finansinę apskaitą, Fondo apskaitos vienetų sąskaitas, atstovaujama vyriausiosios finansininkės Audronės Minkevičienės, tel. (8~5) 278 68 35, faks. (8~5) 273 48 98, el. paštas audrone.minkeviciene@finasta.lt

36.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodomi konsultantų vardai, pavardės, telefonų ir faksų numeriai, el. pašto adresai (jeigu konsultantas yra juridinis asmuo, nurodomas jo pavadinimas, telefonų ir faksų numeriai, el. pašto adresas bei konsultanto atstovo(-ų) vardas, pavardė); pažymima, kokias konkrečias dalis rengė konsultantai arba kokios dalys parengtos jiems padedant, bei nurodomos konsultantų atsakomybės ribos

-----

Generalinis direktorius **Andrius Barštys**